

ESTHER WALRAVEN EN WILFRIED IVENS

“Een belangrijk onderwerp uit ons kinderboek ‘Waarom je voetafdruk groter is dan je schoenmaat’ is de snelle klimaatverandering en de grote invloed die wij mensen hebben op onze planeet. We geven in ons boek veel tips om zelf zo goed mogelijk voor de aarde te zorgen, maar beseffen heel goed dat je als kind op de meeste problemen maar weinig invloed hebt. De grote wereldleiders, de ministers en de directeurs van grote bedrijven kunnen veranderingen de goede kant op kunnen sturen. Wij hopen dat meer mensen zich bewust worden van de invloed van ons gedrag op het klimaat, het milieu en de natuur, zodat we de wereld stap voor stap een beetje mooier kunnen maken en samen kunnen gaan voor een duurzame toekomst.”

WAAROM JE VOETAFDRUK GROTER IS DAN JE SCHOENMAAT

Maak jij ook wel eens voetafdrukken in het zand of in de sneeuw? Leuk om jezelf te vergelijken met je kleine broertje of zusje of je oudere neef. Natuurlijk bepaalt de maat van je voet hoe groot je afdruk is. Maar wist je dat je echte voetafdruk op de wereld veel groter is dan je schoenmaat?

Als je het hebt over je voetafdruk, dan denk je waarschijnlijk al snel aan de kuultjes die je schoenen maken in het zand of in de sneeuw. Maar er bestaat nog een andere soort, namelijk je ‘ecologische voetafdruk’: het spoor dat je achterlaat op onze planeet door alles wat je doet.

EEN EIGEN STUKJE AARDE

Alle mensen op de wereld hebben een stukje van de aarde nodig om te kunnen leven. Niet alleen de plek waar je huis staat, maar ook de ruimte die nodig is om het eten te verbouwen dat je opeet, om de

energie te produceren voor alle apparaten die je in huis gebruikt, om je kleding te kunnen maken, om je afval te verwerken en om alle CO₂ die je uitstoot weer op te nemen. Hiervoor is behoorlijk wat ruimte nodig. Als je alle grond die er is eerlijk zou verdelen over alle mensen op de wereld, dan zou er voor iedereen ongeveer 1,7 hectare beschikbaar zijn. Dat zijn meer dan twee voetbalvelden per persoon! Maar... niet iedereen verbruikt evenveel. Als je vaak met de auto gebracht wordt, elke dag vlees eet en veel nieuwe spullen koopt, verbruik je veel meer dan wanneer je meestal de fiets pakt, vegetarisch eet en veel spullen recyclet (zodat ze opnieuw gebruikt kunnen worden). Hoe meer je verbruikt, des te groter je ecologische voetafdruk.

ECOLOGISCHE VOETAFDRUK

Om te bepalen hoeveel jij gebruikt van onze planeet, kun je je ecologische voetafdruk berekenen. Met vragen als: Hoe vaak ga je met de fiets in plaats van met de auto? Waar komt jouw eten vandaan? Scheid je je afval? en: Hoe vaak krijg je nieuwe kleren of een nieuwe telefoon? krijg je inzicht in jouw verbruik. Mensen in rijke landen verbruiken over het algemeen een stuk meer dan mensen in armere lan-

den. Voor de levensstijl die we in Nederland hebben, is per persoon zo'n 5 hectare van de aarde nodig. Mensen in Kenia, Afghanistan of Bangladesh verbruiken een stuk minder, namelijk minder dan 1 hectare per persoon. Dus als jij je voetafdruk zou vergelijken met die van een kind in een minder rijk land, dan kun je met recht zeggen dat je 'op grote voet leeft'.

Zelf je ecologische voetafdruk berekenen? Daarvoor staan op internet verschillende testjes. Bijvoorbeeld op de website van het Wereld Natuur Fonds. Scan de QR-code en test of je op kleine of grote voet leeft.

Tips voor in de klas:

Denk samen na hoe jullie het schoolplein of de omgeving van de school groener kunnen maken en zo bij kunnen dragen aan meer biodiversiteit. Wat kunnen jullie doen om bijvoorbeeld bijen te helpen? En hoe kunnen jullie je ecologische voetafdruk verkleinen? Hier alvast wat ideetjes:

- Doe mee met het NK Tegelwippen (www.nk-tegelwippen.nl). Vervang tegels door gras, bloemperken, struiken of bomen en help zo de natuur een handje.
- Bloembommen gooien: maak een bolletje van aarde, natuurlijke klei en bloemzaadjes, een tijdje laten drogen en... gooien maar! Op p. 128 van *Waarom je voetafdruk groter is dan je schoenmaat* kun je lezen hoe dat moet.
- Maak zelf een insectenhotel. Van een oude stronk hout en wat bamboe- of rietstengels kun je zelf eenvoudig een luxeverblijf maken voor bijen en andere insecten. Kijk op p. 129 van *Waarom je voetafdruk groter is dan je schoenmaat* voor een beschrijving hoe je zo'n hotel kunt maken. Succes verzekerd!
- Bedenk een leuke, milieuvriendelijke challenge, bijvoorbeeld een week lang alleen drinken en tussendoortjes zonder wegwerpverpakkingen meenemen naar school, zoveel mogelijk lopend of fietsend naar school in plaats van met de auto gebracht worden of een ruil- en reparatiedag. Of verzamel samen zoveel mogelijk zwerfafval. Op p. 130 van *Waarom je voetafdruk groter is dan je schoenmaat* lees je hoe je het verzamelen van zwerfafval leuk en veilig kunt doen. Voor je het weet hebben jullie de smaak te pakken.